

Kronika

XXIII KONGRES STOWARZYSZENIA EKONOMISTÓW ROLNICTWA I AGROBIZNESU

Ubiegłoroczny Kongres zorganizowany przez Państwową Szkołę Wyższą im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej we współpracy z Instytutem Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – PIB odbył się w dniach 7-9 września 2016 roku w siedzibie Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej. Tematem przewodnim była „BIOGOSPODARKA W ROZWOJU WSI I AGROBIZNESU”. Przyjęty temat wzbudził zainteresowanie wielu badaczy zajmujących się różnymi aspektami rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa – przedstawicieli środowiska naukowego ekonomistów, ekonomistów rolnych, ekonomistów agrobiznesu, przedstawicieli nauk społecznych, specjalistów z zakresu biotechnologii, leśnictwa, akwakultury, energetyki odnawialnej i innych dziedzin nauki. W Kongresie uczestniczyło ponad 180 osób reprezentujących 40 instytucji krajowych oraz zagranicznych.

Celem Kongresu była prezentacja aktualnych wyników badań prowadzonych w różnych ośrodkach naukowych oraz integracja środowiska ekonomistów agrobiznesu. Patronat Honorowy nad XXIII Kongresem SERiA objęli: JM Rektor PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej – prof. zw. dr hab. Józef Bergier, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Krzysztof Jurgiel, Marszałek Województwa Lubelskiego – Sławomir Sosnowski, Starosta Powiatu Bialskiego – Mariusz Filipiuk oraz Prezydent Miasta Biała Podlaska – Dariusz Stefaniuk.

Polskie środowisko ekonomistów rolnictwa i agrobiznesu reprezentowali goście z całej Polski, przedstawiciele uczelni akademickich, a także instytutów. W szczególności wymienić można następujące znakomite krajowe ośrodki naukowe, w tym uniwersytety: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Zielonogórski oraz uniwersytety przyrodnicze i ekonomiczne: Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Uniwersytet Technologiczno-Przyrod-

niczy im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu. Uczelnie techniczne reprezentowane były przez następujące ośrodki: Politechnika Białostocka, Politechnika Koszalińska, Politechnika Łódzka, Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza.

Wśród reprezentantów innych ośrodków akademickich uczelnia gościła także przedstawiciele: Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku, Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży oraz Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy. Liczna grupa uczestników Kongresu reprezentowała instytuty badawcze: Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – PIB Oddział w Jadwisinie, Instytut Ochrony Roślin – PIB, Instytut Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – PIB oraz Instytut Zootechniki – PIB.

Na Kongresie reprezentowane były także zagraniczne ośrodki naukowe: Károly Róbert Főiskola, Óbuda University, Szent István University, University of Debrecen (Węgry), University of Georgia (USA) i Shanghai Ocean University (Chiny).

Naukowcy na Kongresie spotkali się z przedstawicielami samorządów gminnych, miejskich i z powiatu Biała Podlaska oraz przedstawicielami sektora gospodarczego.

Uroczystego otwarcia Kongresu dokonał Józef Bergier, witając uczestników oraz prezentując najważniejsze osiągnięcia uczelni. Następnie głos zabrała Barbara Kutkowska – Prezes Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu oraz Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego XXIII Kongresu SERiA – Mieczysław Adamowicz.

Po uroczystym otwarciu Kongresu i wystąpieniach gości przewodnictwo dwóch sesji plenarnych objęła **Barbara Kutkowska**. Pierwszą sesję plenarną otworzyło wystąpienie **Mieczysława Adamowicza**. Stanowiło ono wprowadzenie do głównego tematu tegorocznego Kongresu, prezentując w sposób wszechstronny istotę biogospodarki, a także możliwości jej zastosowania i perspektywy rozwoju. Kolejną prelegentką **Anna Matuszczak**, prof. Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, która podjęła zagadnienie budżetu państwa w kontekście bioekonomii. Problematykę sieci gospodarczych w biogospodarce omówiła z kolei **Marta Domagalska-Grędyś**, reprezentująca Uniwersytet Rolniczy w Krakowie. Pierwszą sesję zamknęło wystąpienie **Ludwika Wickiego** ze Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Poświęcone ono zostało finansowaniu badań w rolnictwie w kontekście współpracy i konkurencji między publicznymi i prywatnymi źródłami finansowania tych badań.

Drugą sesję plenarną rozpoczęło wystąpienie **Dominiki Milczarek-Andrzejewskiej**, prof. Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN, która podjęła zagadnienie organizacji rolniczych i ich wpływu na politykę państwa. Następnie **Anna Olszańska**, prof. Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, omówiła problematykę sezonowości i cykliczności produkcji zwierzęcej w kontekście funkcjonowania rynku rolniczego. Bezpieczeństwo żywnościowe było z kolei przedmiotem wystąpienia **Andrása Nábrádi**, reprezentującego University of Debrecen. Sesję drugą zamknęło in-

teresuujące wystąpienie przedstawiciela samorządów terytorialnych – **Piotra Dragna**, który zaprezentował szereg doświadczeń lokalnych w rozwoju biogospodarki.

Program w drugim dniu Kongresu ujął obrady w sześciu sekcjach problemowych:

1. Wyzwania dla rozwoju agrobiznesu, wsi i rolnictwa.
2. Rodzinne gospodarstwa rolne i przedsiębiorstwa agrobiznesu jako podmioty biogospodarki.
3. Biogospodarka a zrównoważony i innowacyjny rozwój obszarów wiejskich.
4. Rynek, łańcuchy dostaw i struktury sieciowe w biogospodarce.
5. Biogospodarka, biotechnologie, gospodarka niskoemisyjna a środowisko i zmiany klimatyczne.
6. Sekcja angielskojęzyczna.

Sekcji pierwszej przewodniczyli **Ryszard Kata**, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz **Feliks Wysocki** z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Sekcja poświęcona została ogólnym zagadnieniom związanym ze współczesnymi wyzwaniami dla rozwoju agrobiznesu, wsi i rolnictwa. W jej trakcie podejmowano zagadnienia takie, jak innowacyjność i innowacje w rolnictwie i różnych gałęziach agrobiznesu, charakteryzowano trendy w rozwoju agrobiznesu i bankowości spółdzielczej, omawiano zagadnienia współpracy podmiotów agrobiznesu, problemy finansowania i produkcji energii przyjaznej środowisku, problemy polityki Unii Europejskiej w zakresie rolnictwa i obszarów wiejskich, a także współczesne problemy związane z rozwojem gospodarstw rolniczych, takie jak bezpieczeństwo ekonomiczne, inwestycje, rola doradztwa rolniczego oraz zrównoważona produkcja rolnicza.

Przewodnictwo nad **sekcją drugą** objęli **Zofia Kołozsko-Chomentowska** reprezentująca Politechnikę Białostocką oraz **Wiesław Musiał** z Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie. Wystąpienia w tej sekcji podejmowały cały wachlarz zagadnień związanych z funkcjonowaniem gospodarstw rolnych i przedsiębiorstw agrobiznesu jako podmiotów biogospodarki, w tym producentów pasz, mleka i produktów przemysłu mleczarskiego. Omawiano wyniki produkcyjne, czynniki rozwoju tych podmiotów oraz instrumenty wsparcia. Charakteryzowano warunki rozwojowe gospodarstw rolnych o różnej specyfice, warunki funkcjonowania przedsiębiorców rolnych w otoczeniu polityczno-prawnym, ogólne zagadnienia i trendy oraz czynniki rozwoju agrobiznesu i rolnictwa, w tym związane z polityką Unii Europejskiej względem obszarów wiejskich.

Sekcja trzecia pt. „Biogospodarka a zrównoważony i innowacyjny rozwój obszarów wiejskich” cieszyła się największą popularnością wśród referentów, w związku z czym wyodrębniono w jej ramach dwie podsekcje – 3 i 3A. Przewodnictwo nad sekcją 3 objęli **Marian Podstawka**, reprezentujący Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz **Barbara Roszkowska-Mądra**, prof. Uniwersytetu w Białymstoku. Prelegenci poświęcili wystąpienia takim zagadnieniom, jak lokalny i regionalny wymiar zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, w tym przyrodniczo cennych, rola Wspólnej Polityki Rolnej w funkcjonowaniu rolnictwa i gospodarstw rolnych, inicjatywy Unii Europejskiej w zakresie efektywnego wykorzystywania zasobów, regionalne inteligentne specjalizacje, efekty produkcyjne i eko-

nomiczne wybranych kierunków działalności rolniczej, a także zrównoważenie gospodarstw rolnych. Wiele miejsca poświęcono także problemowi emisji gazów cieplarnianych w polskim rolnictwie, produkcji biopaliw oraz zagadnieniom odnawialnych źródeł energii i produkcji ekologicznej.

Sekcji 3A przewodniczyli **Józef Kania**, prof. Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja w Krakowie oraz **Sławomir Zawisza** reprezentujący Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J.J. Śniadeckich w Bydgoszczy. W tej sekcji prelegenci podejmowali różnorodną problematykę badawczą. Sesję rozpoczęły wystąpienia poświęcone wybranym rynkom rolnym i żywnościowym oraz problematyce różnych kierunków produkcji rolnej, ich uwarunkowaniom i wynikom. Wystąpienia podejmowały także tematykę turystyki wiejskiej i przedsiębiorczości w sektorze biogospodarki. Ponadto w sesji tej poruszono zagadnienie ogólnych uwarunkowań i współczesnych wyzwań dla rolnictwa i obszarów wiejskich oraz rynków żywnościowych. W szczególności odniesiono się do zagadnienia bezpieczeństwa żywności oraz wsparcia wsi i rolnictwa ze środków Unii Europejskiej, omawiano także zagadnienie dóbr publicznych oraz zarządzania ryzykiem w rolnictwie.

Kolejna, **czwarta sekcja** nt. „Rynek, łańcuchy dostaw i struktury sieciowe w biogospodarce” przebiegła pod przewodnictwem **Eugeniusza Niedzielskiego** z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz **Jarosława Gołębiewskiego**, prof. Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Zgodnie z tytułem sekcji, wystąpienia dotyczyły sytuacji na wybranych rynkach rolnych i żywnościowych oraz środków do produkcji rolnej, w tym roślin białkowych, ziemniaków jadalnych i innych ziemioplodów, ciągników rolniczych, nawozów mineralnych, a także rynku warzyw. Podjęto także ogólną problematykę sektora żywnościowego w kontekście biogospodarki, zagadnienie wartości dodanej w międzynarodowym handlu produktami sektora biogospodarki, a także zagadnienia rozwoju wybranych jej sektorów, takich jak produkcja roślin strączkowych czy produkcja rzepek na cele bioenergetyczne. Rozważano także polityczno-prawne aspekty biogospodarki, w tym opodatkowanie rolnictwa, rolę pomocy publicznej w sferze inwestycji w kontekście zmiany efektywności gospodarstw rolniczych, czy też uwarunkowania legislacyjne sprzedaży bezpośredniej artykułów rolno-spożywczych. Podjęto także problematykę badawczą dotyczącą łańcuchów dostaw w sektorze przetwórstwa mięsa, mleka i jego przetworów oraz innych rodzajów przetwórstwa rolno-spożywczego.

Obrady **sekcji piątej** nt. „Biogospodarka, biotechnologie, gospodarka niskoemisyjna a środowisko i zmiany klimatyczne” odbywały się pod przewodnictwem **Barbary Gołębiewskiej**, prof. Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie oraz **Stanisława Krasowicza** z Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – PIB. Wystąpienia dotyczyły gospodarki niskoemisyjnej na poziomie gospodarstw lokalnych, zagadnień efektów środowiskowych produkcji rolniczej, w tym upraw polowych, produkcji biopaliw, efektywności upraw polowych w zależności od stosowanych metod i technologii oraz strat żywności w zakładach mleczarskich. Zaakcentowano także zagadnienie ekoinnowacji w produkcji rolnej,

w tym w zakresie chemicznej ochrony roślin. Podjęto też takie zagadnienia, jak problemy biogazowni rolniczych, energetyki prosumenckiej, a także rolę odnawialnych źródeł energii w podnoszeniu jakości życia gospodarstw domowych. W układzie regionalnym analizowane były problemy badań rolniczych jako wsparcia biogospodarki, możliwości zastosowania wielowymiarowej analizy porównawczej w badaniach regionalnych oraz regionalne możliwości produkcji biogazu.

Sekcji angielskojęzycznej przewodniczyli **Agnieszka Sapa**, prof. Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu oraz **Wojciech Florkowski** z University of Georgia. Prelegenci zaprezentowali szerokie spektrum problematyki badawczej, podejmując zagadnienia produkcji zwierzęcej, turystyki, rekreacji, a także kooperacji w produkcji wina i wybranych kierunków produkcji rolniczej, oraz przedsiębiorczości i roli społecznej odpowiedzialności biznesu w rozwoju obszarów wiejskich. Podnoszono również kwestie innowacji w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego oraz innowacji w sektorze rolnictwa. Prezentowane tematy dotyczyły zintegrowanych badań w biogospodarce oraz ogólnych zagadnień rozwoju obszarów wiejskich (obejmujących m.in. problemy demograficzne, problemy regionalnego zróżnicowania wsparcia finansowego rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich, absorpcję tych środków w ramach wykorzystania walorów kulturowych obszarów wiejskich), a także zagranicznych inwestycji bezpośrednich w sektorze rolno-żywnościowym.

Integralną częścią Kongresu były wyjazdy studyjne, m.in. wyjazd zagraniczny do Brześcia, połączony ze zwiedzaniem wybranych obiektów Obwodu Brzeskiego na Białorusi. Pozostałe dwa wyjazdy miały na celu zapoznanie uczestników z funkcjonowaniem podmiotów biogospodarki, a także z tradycjami i folklorem powiatu bialskiego. Uczestnicy odwiedzili m. in. gminy: Biała Podlaska, Międzyrzec Podlaski, Janów Podlaski i Wisznice.

Magdalena Zwolińska-Ligaj